

Kwekers en exporteurs verke- ren in grote onzekerheid over de dahlia-oogst. Terwijl in som- mige soorten de getallen er wel zijn, valt in andere de opbrengst erg tegen. Het haast omgekeerde groeiseizoen is de hoofdschuldige. ‘Het voorjaar en najaar waren de zomer, in de zomer leek het najaar’ typeert Henk van Eeuwijk het groeiseizoen. Collega Peter van Schie: ‘Vooral de dag met storm tijdens het planten heeft ons veel gekost’.

Henk van Eeuwijk (rechts): ‘griezelig seizoen’

Verwarrende dahliaoogst

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

“Ik vind het een griezelig seizoen” valt Henk van Eeuwijk met de deur in huis, als we hem op 8 november spreken in de schuur van Wed A. van Haaster & zn aan de Delfweg op de grens Noordwijkerhout/Lisse. Het weekend ervoor heeft hij zijn

laatste dahlia's gerooid, nu moet er alleen nog een paar dagen geteld worden. Hij heeft in zijn lange dahlialeven nog niet vaak zo'n raar seizoen meegemaakt. “Sommige soorten zijn heel goed gegroeid met wel 95 procent enen, maar bij andere soorten is het percentage enen maar 40 procent. Soorten die normaal slechte groeiers zijn, zijn nu extreem slecht”. Hij noemt het

onregelmatige groeiseizoen als hoofdoorzaak. In het voorjaar was het zomer, in de zomer najaar, terwijl de herfst weer zomers was. “Tijdens het planten was het extreem droog met veel wind. Als je dan geen afgeharde stekken hebt, krijg je veel uitval”. Hij wijst daarom nog eens op het belang van een goede afharding van minstens 14 dagen. Geplant in een tunnelkas betekent dit dat de kas van boven open moet, zodat de stekjes alle weersvariaties meemaken. Zelf gebruikt Van Eeuwijk voor de stekproductie nog koude bakken, die hij zo snel mogelijk opengooit.

In de zomer kregen de dahlia's te maken met herfstachtige omstandigheden: veel water en lage temperaturen. Door al het water spoelde veel stikstof weg en wat er overbleef werd lastig opgenomen door de lage temperatuur. “En dan heb ik nog het voordeel dat ik op de beste tuinen in de Bollenstreek zit”, aldus Henk. Vanaf half september kregen de dahlia's te maken met zomerse temperaturen. “De dahlia lijkt op een suikerbiet. Voelt die de kou aankomen dan gaan ze suikers maken, goed voor de knolgroei”. Nu zorgden de hoge temperaturen voor extra lofgroei, wat juist ten koste ging van de knolgroei.

TEGENVALLER

Van Eeuwijk teelt in totaal 7 ha dahlia's, verdeeld over 4 ha voorhoeken en 3 hectare

Van Eeuwijk moet groot sortiment verwerken

nahoeken. Op de nahoeken zijn de slechte knollenmakers het meest in het nadeel. Henk heeft nog wel even getwijfeld om nog een week te wachten met het rooien van de laatste hoeken. “Maar dan zit je met het personeel en de kans op vorst wordt ook groter.” Door zijn vele soorten is het ook lastig om er ‘tussenuit’ te rooien. Het sortiment omvat, inclusief zaailingen, zo’n 100 soorten, waarvan zo’n 50 handelssoorten. Henk staat bekend als een specialist in baldahlia’s voor de snij, maar ook in cactus, decoratief, pompon en halskragen is hij goed gesorteerd. Enkele cultivars die hij als enige teelt: ‘Silver City’, ‘Striped Vulkan’, ‘Caballero’, ‘Rebecca’s World’, ‘Blithe Spirit’, ‘Contraste’. Dit laatste soort is met maar 30 procent enen een voorbeeld van een echte tegenvaller. Van Eeuwijk heeft het merendeel van zijn dahlia’s voorverkocht. Dat hij in sommige gevallen de getallen niet kan leveren kost hem geld, maar veel erger vindt hij het voor de exporteur, zeker omdat zijn unieke sortiment lang niet altijd bij een ander te krijgen is. “Ik ben te perfectionistisch, daar lig ik wel eens wakker van.” In deze verwarrende marktsituatie is de enige oplossing de koper zo spoedig mogelijk te informeren wat er tekort is, stellen Henk en CNB-dahliavertegenwoordiger Richard Walkier. Henk kan de exporteur wel geruststellen dat de zogenaamde flessenhalzen die dit jaar veel voorkomen geen gevolg zijn van het opplanten van gebroken stekken, maar van het grillige groeiseizoen. Deze zogenaamde flessenhalzen geven gewoon voldoende stekken en dus bloemen.

DUIDELIJKHEID GEVEN

Een paar kilometer verder geeft Peter van Schie een soortgelijk beeld van het groeiseizoen. Vooral de droge planttijd is hem bijgebleven. “We hebben nog nooit zoveel berekend, dat moest ook wel om de onkruidbestrijding goed te laten werken”. Vooral de dag met storm leverde behoorlijk wat uitval op. Toen de stekken eenmaal aangeslagen waren, ging het groeiseizoen toch wel goed van start. Maar half juli begon het water te plenzen en moesten de waterpompen op volle toeren draaien om enkele kritieke situaties het hoofd te bieden. “Dan zie je dat er ook in de Bollenstreek slechte percelen en slechte plekken in percelen voorkomen”. Sowieso gaat de laatste jaren de kwaliteit van de tuinen terug, vindt Peter. Dit jaar heeft hij percelen dahlialand gehuurd, die onder de kiek zaten. Dat betekent extra verwerkingskosten en zorgen voor de export op Amerika. ‘Die willen geen draadje kiek’. In totaal hebben de kiekpercelen hem 11000 euro schade opgeleverd. “Je komt ook tuinen met distels tegen, waarmee je het wortelknobbelaaltje in de hand werkt”.

Qua opbrengsten heeft het wisselvallige groeiseizoen vooral bij de late hoeken zijn tol geëist. De vroege, rond half mei geplante soorten hadden nog 9 weken goed weer, bij de rond 23 juni als laatste geplante hoeken was dat nauwelijks drie weken en dat laat zich merken. Rond 15 juli begon het regenachtige weer. De vroege hoeken waren helemaal niet slecht, maar de late hoeken laten het afweten. Nog even wacht

ten met rooien is geen optie gezien de voorspelde naderende kou. Hij hoopt voor half november zijn areaal van enige tientallen hectares in de Bollenstreek in de schuur te hebben. Het rooien gebeurt door loonwerkbedrijf Van Steijn met een MH-rooimachine. De dahlia’s, die voor het tweede seizoen op 1,80 meter bedden staan (grote voordeel volgens Peter vooral het sneller werken) worden geroid in kuubkisten en in de schuur geteld en gewogen met behulp van de Duivenvoorde-carroussel weeg- en telmachine.

Van Schie’s sortiment van zo’n 25 handelssoorten bestaat voor een groot deel uit eigen soorten, waaronder de Jumbo-collectie en de Impression-serie. (voor het totale sortiment plus geteste nieuwigheden zie Van Schie’s website www.dahlia.nl). Van de vroeg gerooide hoeken kan hij goed aan de voorverkoopantallen voldoen, maar bij de latere soorten en percelen moet hij regelmatig met exporteurs praten over lagere gewichten van de 1ste grootte. Door vanaf 90 gram te mogen sorteren kom je beter in de buurt van de te leveren getallen. “Daar is toch wel begrip voor. Als ze goed geïnformeerd worden, kunnen we wel wat lichter leveren”.

Ter afsluiting benadrukt CNB-vertegenwoordiger Richard Walkier nog eens dat in deze onduidelijke marktsituatie de kweker geen knollen moet opsparen. Belangrijk is om de bemiddelaars en de exporteurs zo snel mogelijk duidelijkheid te geven wat het aanbod is, zodat orders op offertes aangenomen kunnen worden.

Peter van Schie hoopt half november klaar te zijn met de verwerking

De Duivenvoorde Carroussel weeg- en telmachine